

Geen tafels-van-tien voor peuters

DOOR RUUD KERSTEN

HEEMSKERK - Toen de minister van onderwijs, Marja van Bijsterveldt, erover begon dat kinderen die aan de basisschool beginnen, een 'startkwalificatie' moesten hebben, had menigeen het idee dat kleuters aan de tafels en aan het kofschip moesten. Hoe anders is de praktijk. 'Voor- en vroegschoolse educatie' (VVE) is vooral spelenderwijs leren.

Laura de Leeuw, groepleidster dagopvang bij Welschap in Heemskerk, is een van de 40 medewerkers van deze stichting voor welzijn en kinderopvang die vorige week het VVE-diploma kregen uitgereikt. Alle 80 medewerkers worden onderworpen aan een extra cursus. De andere helft komt dit jaar aan bod, waarna de dagopvang van Welschap VVE-proof zal zijn.

Het beeld dat zij schetst van de voor- en vroegschoolse opvang is het tegendeel van het feitenstampen waarvoor sommigen misschien wel bang waren. Ze vertelt over het thema 'Hatsjoe' bijvoorbeeld, dat momenteel in het kader van de VVE aan de orde is in de peuteropvang van Welschap: „Een kindje – dat is de pop Puk – is verkouden, voelt zich ziek, wordt met een kruik in bedje gelegd. De snotneus wordt afgeveegd. Mama zet een mu-

Voor- en vroegschoolse educatie in de praktijk in De Vennen, een van de dagopvanglocaties van Welschap in Heemskerk.

FOTO KEES BLOKKER

Rotterdam

De ontwikkeling van voor- en vroegschoolse educatie (VVE) is begonnen in Rotterdam, waar vooral in wijken met veel alloctonen veel kinderen met ontwikkelingsachterstanden werden geteld. Op initiatief van de gemeente Heemskerk is Welschap nu begonnen om ook op haar dagverblijven (die dus niet aan scholen zijn gekoppeld) VVE te structureren door de leidsters op cursus te sturen. Heemskerk loopt hiermee vrij vooraan in Noord-Holland boven het Noordzeekanaal. De peuterspeelzalen die bij het basisonderwijs zijn ondergebracht kennen VVE al langer, maar de kinderdagverblijven liepen daarop achter.

ziekje aan om haar af te leiden.”

In zo'n simpele activiteit die met de kinderen wordt gespeeld en die veel ouders heel bekend moet voorkomen, daar zit alles in.

Marjan van den Haak, leidinggevende kinderopvang bij Welschap vult aan: „Taal: je vertelt een verhaal en kinderen moeten dingen benoemen. Rekenen: heb je 1 tissue nodig om de neus af te vegen of heb je er meer nodig. En is die doos dan leeg of nog bijna vol. We doen dingen die we eigenlijk altijd al deden, maar nu zijn ze opgehangen aan een thema.” De tafels-van-tien spelen in de verste verten geen rol...

Maar VVE beperkt zich niet tot rekenen en taal. Marjan van den Haak vertelt dat ook het sociaal-emotionele aspect aandacht krijgt in zo'n thema: „Ze leren voor elkaar zorgen.” En wat te denken van de ontwikkeling van de motoriek. „Ze maken een dokterskoffertje, wit met een rood kruis erop; de neus afvegen: dat is motoriek.” Laura de Leeuw: „De VVE geeft de leidsters een theoretische handleiding, nieuwe inzichten en ook ideeën voor nieuwe activiteiten.”

Voor alle peuters

Zonder te ontkennen dat ook in Heemskerk net als in Rotterdam vooral alloctone kinderen een ontwikkelingsachterstand kennen wanneer ze aan de basisschoolcarrière beginnen, benadrukt Welschap dat voor- en vroegschoolse educatie voor alle Heemskerkse peuters is die een van de dagverblijven van Welschap bezoeken. Laura de Leeuw: „Ook Nederlandse kinderen hebben extra's nodig.”

De vraag of Nederlandse ouders zich tegenwoordig te weinig gelegen laten liggen aan de ontwikkeling van hun kind, is dan gauw gesteld, maar aan een antwoord daarop wil men zich bij Welschap niet branden. Luus de Wit, medewerker communicatie en kwaliteit bij Welschap, wijst erop dat de reacties van ouders op de invoering van voor- en vroegschoolse educatie erg enthousiast zijn. „De avonden hierover waren een groot succes!”

Het helpt echt: een bad van taal voor Velsense kinderen

DOOR FOKKE ZAAGSMA

VELSEN - Het is meer dan het beter leren van een taal, leggen Loek Timmer en Froukje Stam uit. „Om voor VVE in aanmerking te komen, moet een kind een risico op taalachterstand hebben”, legt Timmer uit. Stam: „Maar het gaat niet alleen om taal. De sociaal-emotionele ontwikkeling en voorbereiding rekenen zijn net zo belangrijk.”

Het duo managet de twaalf peuterspeelzalen van de Stichting Welzijn Velsen. Op alle locaties in Velsen wordt Voor- en Vroegschoolse Educatie

(VVE) aangeboden, ook als soms maar twee kinderen op een peuterspeelzaal ervoor in aanmerking komen. Binnenkort ronden 12 leidsters een VVE-opleiding af. Dan zijn alle 54 leidsters geschoold om VVE te geven.

VVE is voor peuters van 2,5 tot 4 jaar. Ze gaan dan niet twee, maar vier dagdelen naar de peuterspeelzaal. Als het kind 1,5 jaar is, oordeelt het consultatiebureau of een kind VVE nodig heeft.

Het zijn niet alleen kinderen met alloctone ouders die VVE krijgen. Timmer: „Niet alleen

de taal die thuis wordt gesproken, maar ook de opleiding van de ouders en de ontwikkeling van het kind wegen mee.” VVE stopt niet na de peuterspeelzaal, maar wordt voortgezet op de basisschool. „Voor een goed resultaat op lange termijn is dat van belang”, zegt Timmer.

Timmer en Stam noemen VVE in Velsen een succesverhaal. Het loopt al twaalf jaar. Dit jaar krijgen zo'n 170 peuters VVE. Sinds een jaar wordt VVE ook gegeven op de Velsense kinderdagverblijven van de Stichting Kinderopvang Nederland. „Ik denk dat in Velsen vrijwel

Hoe gaat het in de praktijk?

Hoe gaat dat nou eigenlijk in de praktijk: voorschoolse educatie? Het is geen apart taallesje, maar gebeurt spelenderwijs. Een peuterspeelzaal werkt met thema's. Stel, er wordt een huis gebouwd naast de speelzaal, dan is het thema 'de bouwplaats'. Daarover wordt een lijst woorden samengesteld die allemaal te maken hebben met bouwen. Spelenderwijs worden die met het kind doorgenomen in bijvoorbeeld blokkenhoek. Ook wordt een prentenboek gekozen en liedjes gezongen waarin woorden voorkomen die ze nog niet kennen, zodat de woordenschat toeneemt.

alle kinderen het krijgen die het nodig hebben”, zegt Timmer.

VVE in Velsen is succesvol, vindt het duo, maar gemeten wordt dat niet. Stam: „Er be-

staan cito-toetsen voor peuters. Echt waar. Maar daar ben ik beslist op tegen.” Timmer: „Die gaan we niet invoeren. Je kunt het niet goed meten bij zulke

jonge kinderen.”

In Velsen houden leidsters een observatielijst bij van een VVE-kind. Daarop staat de ontwikkeling. „Je ziet zo snel resultaten bij de kinderen”, vertelt Stam. „We horen van ouders dat het helpt. Kinderen ontwikkelen zich veel sneller.” Op de basisschool kunnen ze beter meekomen. „Ze hebben immers op de peuterspeelzaal een bad van taal gehad”, vat Stam samen.

VVE wordt steeds serieuzer genomen. „Dit jaar beoordeelt de onderwijsinspectie landelijk voor het eerst hoe VVE gegeven

wordt”, zegt Timmer. „We krijgen dus in Velsen een inspecteur op bezoek.”

Het belang van VVE moet niet worden onderschat, vindt Timmer. „Kinderen die slecht starten op de basisschool krijgen het later ook moeilijk op de middelbare school. In Amerika is onderzocht wat het effect van dergelijke programma's is op langere termijn. Daarin zie je dat mensen die als kind hulp kregen omdat ze een achterstand hadden, later vaker goed terechtkomen. Vaker werk, een eigen huis, minder criminaliteit, meer stabiele relaties.”